

EMBEDSLÆGEINSTITUTIONEN
KØBENHAVNS OG FREDERIKSBERG KOMMUNER

MODTAGET

20 SEP. 2005

Borgmester Bo Asmus Kjeldgaard
Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget
Rådhuset
1599 København V.

7. Kontor

DATO

15. september 2005

DERES REF.

DIREKTE TLF.

JOURNAL NR.

13-23-2-23/1

Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen
Rådhuset, Sekretariatet

19

16 SEP. 2005

J.nr.: 267239

Vedrørende Ambulatoriet Enghave.

Med henvisning til Deres brev af 8.juni 2005, kan jeg meddele, at Sundhedsstyrelsen nu har afsluttet sin vurdering som det fremgår af vedlagte kopi.

Med venlig hilsen

Henrik Sælan
Embedslæge

FA, SEKR. RADHUSET		
	Behand.	Orient.
Borgmester		X
Direktør		X
Vicedir. GSM		
Vicedir. TB		X
Vicedir. SB		
Sekr.chef		
FAU		
FAU (dueslag)		
Alle kt. chefer		
Lokalcenter		
Fagkontoret		102
Henlægges		
Dato:		

Helle Rehtmar
Roskildevænget 58, st tv
4000 Roskilde

Arbejdsvilkår på Ambulatoriet Enghaven

Ved brev af 1. maj 2005 henledte De Sundhedsstyrelsens opmærksomhed på en række forhold på Ambulatoriet Enghaven, der relaterede sig til Deres ansættelse på stedet.

Sundhedsstyrelsen anmodede Embedslægeinstitutionen for Københavns og Frederiksberg Kommuner om en vurdering af de faglige problemstillinger, Deres henvendelse gav anledning til. Sundhedsstyrelsen har nu modtaget Embedslægeinstitutionens udtalelse. Embedslægeinstitutionens udtalelse i sagen er vedlagt i kopi til Deres orientering. På baggrund heraf er det Sundhedsstyrelsens vurdering, at der ikke er fundet sådanne forhold, der kan begrunde at styrelsen foretager sig yderligere i sagen.

Med venlig hilsen

Katrine Winkel
Fuldmægtig

12. september 2005

J.nr. 0-207-21-32/1/KWI

Kvalitet, overvågning og tilsyn

Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2300 København S

Tlf. 72 22 74 00

Fax 72 22 74 11

E-post info@sst.dk

www.sst.dk

Dir. tlf. 7222 7522

E-post 2@sst.dk

Genpart til:

Lars Steinov, Ambulatoriet Enghaven, Enghavevej 12, st., 1674 København V

Helle Eriksen
Danhaven 41
2500 Valby

Arbejdsvilkår på Ambulatoriet Enghaven

Ved brev af 1. maj 2005 henledte De Sundhedsstyrelsens opmærksomhed på en række forhold på Ambulatoriet Enghaven, der relaterede sig til Deres ansættelse på stedet.

Sundhedsstyrelsen anmodede Embedslægeinstitutionen for Københavns og Frederiksberg Kommuner om en vurdering af de faglige problemstillinger, Deres henvendelse gav anledning til. Sundhedsstyrelsen har nu modtaget Embedslægeinstitutionens udtalelse. Embedslægeinstitutionens udtalelse i sagen er vedlagt i kopi til Deres orientering. På baggrund heraf er det Sundhedsstyrelsens vurdering, at der ikke er fundet sådanne forhold, der kan begrunde at styrelsen foretager sig yderligere i sagen.

Med venlig hilsen

Katrine Winkel
Fuldmægtig

12. september 2005

J.nr. 0-207-21-32/1/KWI

Kvalitet, overvågning og tilsyn

Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2300 København S

Tlf. 72 22 74 00

Fax 72 22 74 11

E-post info@sst.dk

www.sst.dk

Dir. tlf. 7222 7522

E-post 2@sst.dk

Genpart til:

Lars Steinov, Ambulatoriet Enghaven, Enghavevej 12, st., 1674 København V

KOPI

Embedslægeinstitutionens besøg på Ambulatoriet Enghaven

Den 29. juni 2005

Med Sundhedsstyrelsens skrivelse af 25. maj 2005 blev embedslægeinstitutionen på baggrund af en henvendelse fra sygeplejerskerne Helle Eriksen og Helle Rethmar anmodet om vurdere de faglige problemstillinger, som henvendelsen giver anledning til. I den anledning skrev embedslægeinstitutionen til Ambulatoriet Enghaven, som det fremgår af **vedlagte kopi**, og annoncerede, at ambulatoriet ville få besøg af embedslæge Henrik Sælan og embedslægeassistent Troels Thomsen den 29. juni 2005 klokken 9 for at vurdere ovennævnte faglige problemer, herunder specielt om der var foregået uregelmæssigheder i forbindelse med ordination af substitutionsbehandling. Med embedslægeinstitutionens brev fulgte kopi af de dokumenter, som var vedlagt sygeplejerskernes henvendelse til Sundhedsstyrelsen.

Ambulatoriet Enghaven

Ambulatoriet er en del af den selvejende institution Dag og Døgncenteret. Ambulatoriet har en samarbejdsaftale med Københavns Kommune om at modtage stofmisbrugere i substitutionsbehandling efter visitation fra kommunens Rådgivningscentre, jf. ambulatoriets foreløbige arbejdspladsbeskrivelse (**relevante dele vedlagt i kopi**), hvor samarbejdsaftalen står optrykt. Ambulatoriet er normeret til 144 stofmisbrugere, men der var den 29. juni 2005 tilknyttet 123 i behandling.

Ambulatoriet åbnede den 1. januar 1997 og havde indtil 1. december 2003 den samme fast tilknyttede læge. Herefter lykkedes det ikke for ambulatoriet at få en fast ansat læge, men var henvist til vikarierende ordninger først med andre læger fra kommunens byambulatorier, men fra 1. april 2004 en fast vikar hver anden uge indtil oktober 2004. Fra 1. november 2004 var der en fast tilknyttet vikar på halv tid indtil den 1. februar 2005, hvor den nuværende speciallæge i almen medicin, Peer Jeppesen, blev tilknyttet Ambulatoriet Enghaven, som fast læge.

Sygeplejerskerne Helle Eriksen og Helle Rethmar blev ansat ved ambulatoriet, henholdsvis den 1. marts 2000 og den 1. februar 2002. Helle Rethmar blev ansat som kontakt person, men hendes virksomhed blev efterhånden mere og mere sygeplejefaglig. Deres ansættelse ved ambulatoriet ophørte endeligt 31. maj 2005, men de har ifølge ambulatorieleder Lars Steinov ikke været til stede siden midten af marts måned 2005.

Aktuelt er der ansat én sygeplejerske, Janet Nielsen.

Ambulatoriet har i to år haft en elektronisk patientjournal (Brugerjournalen) magen til den der benyttes i øvrige ambulatorier i kommunen. Enghavens system er dog endnu ikke on-line med det øvrige system, men det forventes at ske i nær fremtid. Systemet fungerer blandt andet således, at der ikke kan ophældes substitutionsmedicin, hvis der i systemet ikke foreligger en indlæst ordination.

~~En medarbejder, herunder lægen, kan kun logge sig på med angivelse af brugernavn og personlig kode.~~

Når en ny patient visiteres til ambulatoriet medfølger en diskette med hidtidige lægenotater, herunder hidtidig substitutionsordination, og disketten indlæses i systemet. Der foreligger altid en samtykkeerklæring om informationsudveksling mellem ambulatorium og rådgivningscenter. Som udgangspunkt fortsættes den hidtidige dosis substitutionsmedicin, hvorefter en eventuel justering sker ved lægeordination afhængig af behandlingsforløbet.

Ud over den elektroniske journal, som indeholder de løbende notater, er der en papirjournal for hver patient, som indeholder dokumenter som udskrivningsbreve og korrespondancer i øvrigt.

Besøget den 29. juni 2005

Besøget havde som udgangspunkt sygeplejerske Helle Eriksen og Helle Rethmars brev af 1. maj 2005 og efterfølgende præcisering af 6. juni 2005, som svar på Embedslægeinstitutionens brev af 2. juni 2005, **vedlagt i kopi.**

På baggrund af disse skrivelser blev følgende sundhedsfaglige spørgsmål identificeret:

- Blev der fra 1. oktober 2004 til 31. januar 2005 foretaget ordinationer af substitutionsmedicin af ikke-lægeuddannet personale?
- Fandtes i samme periode instrukser vedrørende medicin håndtering i fornødent omfang?

For at belyse det første spørgsmål blev ambulatorieleder Lars Steinov anmodet om at belyse, hvordan ambulatoriet generelt klarede sig i perioden uden fast tilknyttet læge og, hvordan ambulatoriet forholdt sig til erstatningsmedicin, det vil sige lægeordineret dosis, men ifølge patientens forklaring bortkommen eller opkastet substitutionsmedicin.

Ambulatorieleder Lars Steinov forklarede, at men i perioden uden fast tilknyttet læge havde aftaler med læger ved andre byambulatorier eller ovennævnte vikarer om, at ordinationer blev faxet til ambulatoriet med lægens påtegning om, at den foreslåede ordinationsanmodning var godkendt, hvorefter den kunne effektueres og efterfølgende indføres i Brugerjournalen og bekræftes med lægenotat. Der blev ved besøget fremvist sådanne faxer, hvoraf 20 blev gennemlæst og fundet signeret af læge svarende til Lars Steinovs forklaring. I to tilfælde var faxordinationerne (til apotek) ikke efterfølgende indført i journalen ved lægenotat.

Lars Steinov forklarede, at han aldrig har iværksat en substitutionsbehandling uden foreliggende lægegodkendt ordination.

Med hensyn til erstatninger af bortkommen ordineret medicin forklarede Lars Steinov, at ambulatoriet på dette område har haft en praksis gennem alle år, som også blev videreført i perioden med skiftende lægedækning. Generelt var erstatninger ikke hyppigt forekommende. Som regel erstattedes bortkommen medicin, dog efter vurdering af patientens forklaring og eventuelle påvirkethed eller beruselse. I tvivlstilfælde kan Lars Steinov træffe beslutning. Erstatninger skal efterfølgende indføres i den elektroniske journal og bekræftes af lægen med et notat.

Der blev herefter udtaget 10 tilfældige elektroniske journaler, 5 nyindskrevne og 5 andre, i den omtalte periode, som blev gennemset. I alle disse journaler forelå et lægenotat om substitutionsordination. I 6 tilfælde var ordinationslisten (svarende til medicinkort på et plejehjem eller tilsvarende institution) ikke signeret svarende til lægenotatet, men de anførte ordinationer på listen var svarende til lægenotatet. Der blev ikke fundet tilfælde med erstatninger.

I efteråret 2004 fandtes ikke instrukser for medicin håndtering eller nedskrevne retningslinier for opnåelse af kompetence til at udlevere ordineret medicin.

Det skal anføres, at tilstanden i Københavns Kommune på dette område på dette tidspunkt var meget varierende fra et ambulatorium til et andet, og at der i løbet af efteråret 2004 blev indledt et arbejde for at standardisere instrukser. En standardinstruks for medicin håndtering ved kommunens behandlingsinstitutioner for stofmisbrugere udkom således i april 2005.

På Ambulatoriet Enghaven fortsatte man i efteråret 2004 med den praksis som havde været gældende i ambulatoriets levetid.

Den første medicin håndteringsinstruks på ambulatoriet er dateret den 25. januar 2005.

Embedslægeinstitutionen har i en tidligere korrespondance forholdt sig til instruksens ved brev af 15. marts 2005 på baggrund af en forespørgsel fra Dansk Sygeplejeråd, og fandt en formulering vedrørende erstatning af medicin uheldig, men fandt i øvrigt ikke, at instruksens indeholdt bemærkninger, som var i modstrid med gældende regler.

I ambulatoriets nugældende udkast til arbejdspladsbeskrivelse er også indarbejdet en medicininstruks, hvor der tales om en lokal instruks, men i øvrigt henvises til kommunens standardinstruks.

I samtale med sygeplejerske Janet Nielsen og speciallæge i almen medicin Peer Jeppesen oplyste begge, at medicin håndteringen nu foregår i overensstemmelse med den aktuelle instruks.

Ambulatoriet vil desuden indføre den praksis, at medarbejdere som skal opnå kompetence til medicinudlevering skal have gennemgået medicinkursus svarende til social- og sundhedsassistenters uddannelse.

Vurdering

På baggrund af besøget på Ambulatoriet Enghaven den 29. juni 2005 og samtaler med ambulatorieleder Lars Steinov, sygeplejerske Janet Nielsen samt speciallæge i almen medicin Peer Jeppesen, og endvidere ved stikprøveundersøgelser af journaler har Embedslægeinstitutionen vurderet og anbefalet følgende:

1. Der er ikke fundet belæg for at ikke-lægeuddannet personale har ordineret substitutionsbehandling eller anden medicin til stofmisbrugere i den undersøgte periode.
2. I efteråret 2004 fandtes ikke instrukser vedrørende medicin håndtering og nedskrevne retningslinier for opnåelse af kompetence til at udlevere medicin efter lægeordination i fornødent omfang. Ambulatoriet fulgte dog en eksisterende praksis på området udviklet siden 1997 og indledte i slutningen af 2004 arbejdet med at udarbejde en medicin håndteringsinstruks, således at den udkom den 25. januar 2005. Aktuelt foreligger en medicin håndteringsinstruks.
3. Journalføringen vedrørende substitutionsordinationer var ikke i alle tilfælde fuldstændig, og det blev bemærket, at journalføringspligten bør overholdes for alle dele af journalen.
4. Embedslægeinstitutionen fandt, at ambulatoriets praksis med faxordinationer i perioden med skiftende lægedækning ikke var optimal, og denne praksis potentielt rummede muligheder for fejlbehandling.

Embedslægeinstitutionen anbefalede:

1. At den lokale medicin håndteringsinstruks kun omtaler forhold, hvor kommunens standardinstruks fortolkes lokalt. I standardinstruksen står anført at medicin som hovedregel ikke erstattes, men kan gøre det på en nærmere bestemt måde. Ønskes dette nærmere beskrevet svarende til lokale forhold bør det klart fremgå hvordan og hvem der har kompetence i den givne situation.
2. Der bør findes nedskrevne retningslinier for opnåelse af kompetence til medicinudlevering efter ordination, således at det fremgår hvem der har kompetence aktuelt, og hvordan kompetencen opnås svarende til lokale aftaler. Retningslinierne kan med fordel udskilles fra selve medicin håndteringsinstruksen.

Embedslæge

Henrik Sørensen

Embedslægeassistent

Troels Thomsen

